METODE DE ANALIZĂ A SOLVABILITĂȚII SOLICITANȚILOR DE CREDIT

Anastasia CANȚIR, Facultatea de Ştiințe Economice

This study is devoted to research the particularities of crediting activity in commercial banks of the Republic of Moldova, especially the economic-financial and non-financial aspects of the solvency of credit borrowers. The actuality of the subject is determined by the need for a more cautious analysis and monitoring the solvency of potential borrowers, from banks, for the credit risk to be detected before the loan is granted because one of the problems faced by financial institutions in current economic conditions is the inability of customers to honor its obligations at maturity.

Orice activitate bancară comportă risc. De aceea, riscul există permanent, el însoțind ca o umbră toate afacerile băncii, producându-se sau nu, în funcție de condițiile care i se creează. Analiza riscului de creditare este realizată în scopul evaluării solvabilității clientului, a posibilității sale reale de rambursare a creditului la scadență. În acest context este foarte important pentru bancă să obțină cât mai multe informații despre potențialul client pentru reducerea la minim a riscului de credit [1].

Obiectivul principal al activității de creditare, în cazul oricărei bănci, îl reprezintă acordarea de credite în condiții de reducere la maxim a expunerii la riscuri şi asigurarea unei profitabilități corespunză-

toare riscului asumat. Pentru realizarea acestui obiectiv, banca trebuie să analizeze critic solicitările de credit şi expunerea respectivă la risc, pentru a putea cuantifica nivelul de risc asumat.

Băncile manifestă o dependenţă mare în decizia lor privind acordarea creditului faţă de indicatorii de bonitate şi de garanţiile solicitantului, dar aceşti indicatori nu exprimă întotdeauna realitatea, şi chiar dacă ar exprima-o, aceasta ar trebui să constituie doar o carte de vizită a firmei, iar garanţia ar trebui privită ca o măsură asiguratorie, nu ca o certitudine de recuperare a creditului prin valorificarea ei.

Alegerea metodelor de evaluare a solvabilităţii solicitanţilor de credit este o sarcină dificilă, deoarece o metodă universală nu există. Cercetarea experienţei internaţionale şi a sistemului bancar autohton a arătat că nu există un sistem unic de coeficienţi financiari de determinare a credibilităţii şi mărimi egale ale acestora, ţinând cont de specificul şi condiţiile ramurii din care face parte entitatea economică, şi nici o metodă unică de verificare a veridicităţii informaţiei în baza căreia se calculează coeficienţii financiari.

Astfel, este optimă alegerea metodelor de analiză a solvabilităţii pentru fiecare caz concret, pornind de la situaţia reală şi în funcţie de următorii factori: caracterul situaţiei riscante, scopul evaluării, cantitatea şi calitatea informaţiei disponibile, dimensiunile activităţii clientului, existenţa resurselor necesare pentru un anumit tip de analiză etc.

Principalul dezavantaj al sistemului de scoring stabilit pentru evaluarea solvabilităţii solicitanţilor de credit este faptul că acesta este foarte slab adaptabil. Astfel, una din variantele soluţionării acestei probleme ar fi folosirea algoritmilor, care ar rezolva dificultăţile clasificării.

Metoda arborilor decizionali reprezintă o alternativă viabilă la metodele analitice de decizie, prin reprezentarea grafică a problemei de decizie, şi constituie un instrument util şi accesibil pentru considerarea tuturor alternativelor, atât în nodurile de decizie, cât şi în cele de incertitudine.

În cazul survenirii unor modificări semnificative pe piaţă, arborele poate fi reconstruit, adică adaptat la condiţiile din mediul existent.

Un alt aspect în vederea îmbunătăţirii metodei de analiză a solvabilităţii clienţilor-persoane fizice este luarea în calcul a tuturor veniturilor ce le obţin, inclusiv şi a veniturilor neconfirmate documen-

tar, deoarece oficial, retribuția muncii poate constitui 1500 lei, iar neoficial – peste 10.000 lei.

Pornind de la cele expuse, o modalitate de îmbunătățire a condițiilor economice a persoanelor fizice este că, pe lângă veniturile pe care le obțin, să fie evaluate şi cheltuielile pe care le efectuează lunar, utilizând **metoda indirectă de estimare a veniturilor**.

În practică se utilizează diverse combinări ale metodelor. Fiecare din aceste metode se caracterizează prin avantajele şi dezavantajele sale. Alegerea unei sau altei metode depinde de strategia băncii.

Una din soluțiile moderne de fundamentare a selecției potențialilor debitori constituie **sistemul expert.** Tot mai multe bănci occidentale utilizează sisteme informatice de notare (clasificare) a creditelor în vederea luării deciziei de creditare. Argumentul în favoarea utilizării acestora constă în aceea că ele reduc implicarea subiectivă a factorului uman în aprecierea condițiilor de acordare a creditului [2].

În SUA, utilizarea rapoartelor puse la punct de BIC reprezintă un criteriu de bază în analiza solicitanților.

Actuala bază de date a BIC conține în istoricul de date al debitorului informație pozitivă şi negativă necompletă, de aceea dezvoltarea birourilor de credit ar constitui un punct forte, care va avea ca funcție principală colectarea informațiilor referitoare la beneficiarii de credite, datoriile acestora față de bănci, precum şi a altor informații aferente procesului de creditare, deoarece în Republica Moldova, uneori băncile pot beneficia doar de informația prezentată de client în cererea privind solicitarea creditului.

Referințe:

1. COCIUG, V., CINIC, L. *Gestiunea riscurilor bancare.* Chişinău: ASEM, 2008.
2. BASNO, C., DARDAC, N. *Produse, costuri şi performanțe bancare*. Bucureşti, 2000.

Recomandat
Maria COJOCARU, dr., conf. univ.